

Evaluering av norsk utviklingssamarbeid

Evaluering av norsk utviklingssamarbeid

Årsrapport 2004–2005

Innhold

Bistandsforvaltningens evalueringsevirsomhet	4
Partnerskapsavtaler	5
Annet internasjonalt samarbeid	6
Evalueringer fullført i perioden	7
Pågående evalueringer	21

Bistandsforvaltningens evalueringsevirkosomhet

I forbindelse med omorganiseringen av bistandsforvaltningen i 2004 ble ansvaret for evalueringsevirkosomheten delegert fra Utenriksdepartementet til Norad. UDs årsrapport for 2003 dekket også deler av 2004. Denne rapporten dekker den perioden i 2004 hvor ansvaret lå i Norad og 2005.

Evalueringsevirkosomheten har ansvar for evaluering av Utenriksdepartementets og Norads virksomhet innen internasjonal bistand. Evalueringsevirkosomheten bygger på OECD/DACs retningslinjer og Reglement for økonomistyring i staten, samt en egen evalueringsinstruks. Videre følges prinsippet om at evalueringer gjennomføres av eksterne fagmiljøer som er nøytrale og uavhengige av den enhet i forvaltningen som har ansvaret for planlegging og gjennomføring av det gjeldende tiltaket.

Formålet med evaluering er hovedsakelig læring og kontroll. Læringsaspektet har i økende grad vært forsøkt ivaretatt ved å legge opp til deltakende prosesser i forbindelse med evalueringene. Egne referansegrupper bestående av berørte parter er blitt opprettet, og det har blitt arrangert en rekke seminarer for å bidra med kunnskap og skape debatt omkring den enkelte evaluering. Slik sett er evaluering en del av kvalitetssikringen av bistanden ved å bidra med kunnskap om god bistandspraksis. Mer deltakende prosesser har igjen ført til økt eierskap omkring evalueringprosessen og dermed et større potensial for at lærdommene bringes inn i det påfølgende arbeidet. Samtidig har evalueringer en kontrollfunksjon i og med at kvaliteten på og ressursbruken innen utviklingssamarbeidet vurderes.

Evalueringsevirkosomheten følger et årlig program som blir utarbeidet i konsultasjon med avdelinger i Utenriksdepartementet og Norad, samt ambassadene. Programmet består av egeninitierte evalueringer og fellesevalueringer, noe som gjenspeiles i denne årsrapporten. I tillegg til de konkrete evalueringene som Norads evalueringsevirkosomheten er ansvarlig for, har avdelingen bidratt på ad hoc-basis med evalueringsevirkosomhet til Utenriksdepartementet, Norad og ambassadene når det gjelder spørsmål knyttet til evalueringer og gjennomganger.

Evalueringsevirkosomheten deltar aktivt i internasjonalt samarbeid, primært innenfor rammen av OECD/DACs evalueringsevirkosomhetnettverk. Videre støtter Norge evalueringsevirkosomhet i multilaterale organisasjoner via partnerskapsavtaler med Verdensbanken og FNs utviklingsfond UNDP.

Innholdsmessig dekker de gjennomførte evalueringene et vidt spekter av temaer og problemstillinger. Det har i denne perioden vært gjennomført særlig mange evalueringer innenfor følgende områder: det sivile samfunns plassering i bistanden, utvalgte FN-organisasjoner og likestillingsspørsmål. Den politiske relevansen har variert, men likestillingsevirkosomheten kan illustrere den ønskede tette koplingen til politikktutvikling. Blant det knippet evalueringer som har blitt gjennomført innen kvinner og likestilling, viste evalueringen av strategien for kvinne- og likestillingsrettet utviklingssamarbeid at likestilling har vært godt ivaretatt på politikkområdet, men at hensynet til kvinner har vært lite integrert i det praktiske utviklingssamarbeidet. Likeledes viste en egen studie av tidligere norske evalueringsevirkosomhetsrapporter at kjønnspektivet er dårlig reflektert i evalueringer på tross av dets prioritering i norsk bistand.

Det har den senere tid blitt en økende etterspørsel etter resultater av norsk utviklingssamarbeid, både fra offentligheten og fra politikerne. Evalueringer er ment som ett av flere bidrag til å formidle disse resultatene. Denne rapporten kan ses som et ledd i bistandsforvaltningens resultatformidling, ved å presentere evalueringenes hovedfunn. Et annet formål med denne rapporten er å vise hva de enkelte evalueringene har bidratt med innenfor sine policyområder. Alle de egeninitierte evalueringsevirkosomhetsrapportene som omtales i denne rapporten, samt noen av flergiverevalueringene, er tilgjengelige elektronisk på Norads hjemmeside (www.norad.no).

Partnerskapsavtaler

Norads evalueringsavdeling bidrar økonomisk til studier og evalueringer i regi av Verdensbanken og UNDP gjennom partnerskapsavtaler. Hensikten er å få tilgang til et større omfang av evalueringer enn det avdelingen selv kan gjennomføre, og dra nytte av faglig kompetanse i organisasjonene. Utvalget av de studier og evalueringer som mottar støtte besluttes i samarbeid med norske myndigheter for å sikre relevans. Det legges til rette for bruk av norske konsulenter der det finnes relevant kompetanse. Evalueringene presenteres på offentlige seminarer i Norge.

Partnerskapsavtale med Verdensbanken

Evalueringsrapporter ferdigstilt i 2004–2005 under partnerskapsavtalen med Verdensbanken:

- Evaluation of World Bank's Capacity Building in Sub-Saharan Africa (http://www.worldbank.org/ieg/africa_capacity_building/)
- The Effectiveness of World Bank Support for Community Development (<http://www.worldbank.org/oed/cbdcdd/>)
- HIV/AIDs – Evaluation of the World Bank's Assistance (<http://www.worldbank.org/oed/aids/index.html>)

Følgende interne seminarer for å presentere pågående evalueringer og åpne seminarer omkring Bankens evalueringsvirksomhet er avholdt i Norge i løpet av rapporteringsperioden:

- Evaluation of Capacity Building in Sub-Saharan Africa
- Evaluation of World Bank Support to Low Income Countries Under Stress (LICUS)
- Trade Assistance Evaluation
- Impact evaluations: seminar om Verdensbankens erfaringer

Støtte til oppbygging av evalueringskompetanse i sør:

- IPDET (International Programme for Development Evaluation Training)
- Evaluation Capacity Development (ECD) in Uganda
- Evaluation Capacity Development Resource Materials

Partnerskapsavtale med UNDP

En treårig partnerskapsavtale med UNDP ble inngått i mars 2005. Ingen av de norsk-finansierte evalueringene ble imidlertid ferdigstilt i 2005. Avtalen er ment å fremme faglig samarbeid innenfor evaluering på områdene likestilling, styresett, koordinering, FN-reform, post-konflikt situasjonen og bygging av evalueringskapasitet i mottakerland.

Annet internasjonalt samarbeid

OECD/DACs evalueringsnettverk

Det er etablert et evalueringsnettverk under OECD/DAC og Evalueringsavdelingen støtter sekretariatets virksomhet med både generelle og øremerkete midler. En egen nettside for den omfattende fellesevalueringen av generell budsjettstøtte har vært finansiert over denne støtten. Likeledes samarbeider Norad tett med sekretariatet når det gjelder metodeutvikling for kvalitetsheving av evalueringer innen konfliktforebygging og fredsbygging.

Tsunami Evaluation Coalition (TEC)

Norad deltar i det internasjonale evalueringssamarbeidet Tsunami Evaluation Coalition (TEC). Intensjonen bak TEC er at multilaterale og bilaterale givere samt internasjonale frivillige organisasjoner skal harmonisere og koordinere evalueringsarbeid knyttet til tsunami-bistanden. Samarbeidet er ment å redusere arbeidsbelastningen for berørte land og givere, unngå overlappinger i evalueringsarbeidet og sikre bredest mulig læring. Det er også et mål å få testet ut nye modeller og prosesser for internasjonale evalueringer på det humanitære feltet.

Innenfor rammen av TEC ble det i 2005 påbegynt arbeid med fem tematiske evalueringer (koordinering av tsunami-bistand, behovsanalyse, effekt av tsunami-bistand på lokal og regional kapasitet, sammenhengene mellom nødhjelp, ”overgangsbistand” og utvikling og giveres respons, inklusive medias respons). Synteserapporten og de fem tematiske evalueringene ferdigstilles i 2006.

For mer informasjon om TEC: www.alnap.org/tec.

Active Learning Network for Accountability and Performance in Humanitarian Action (ALNAP)

Evalueringsavdelingen er medlem i ALNAP-nettverket, og støtter nettverket økonomisk. Nettverket jobber med å fremme ansvarliggjøring og forbedring av humanitær innsats gjennom bl.a. opplæring i evaluering, studier og produksjon av veiledere. ALNAP har spilt en sentral rolle i etableringen og koordineringen av TEC.

Det vises til ALNAPs hjemmeside for nærmere informasjon (www.alnap.org).

Afrobarometer

Som et ledd i arbeidet med å støtte evalueringsfaglig kompetanse har Evalueringsavdelingen gitt en tidsavgrenset støtte til Afrobarometer. Afrobarometer er et konsortium av uavhengige forskningsinstitusjoner i Afrika som i samarbeid med Michigan State University foretar systematiske opinionsundersøkelser. Representative intervjuundersøkelser foretas i en rekke afrikanske land med et par års mellomrom. Datamaterialet tillater utarbeiding av utviklingstrender og komparative analyser. I et samarbeid med University of Cape Town har Evalueringsavdelingens bidrag gått til skoloring av medarbeidere i de institusjoner som står for datainnsamling og analysearbeidet.

Evalueringer fullført i perioden

Rapport 4/2004	Evaluering av ordning med støtte gjennom paraplyorganisasjoner. Eksemplifisert ved støtte til Norsk Misjons Bistandsnemnd og Atlasalliansen
Rapport 5/2004	En studie om virkningene av arbeidet til FORUT på Sri Lanka
Rapport 6/2004	En studie om virkningene av arbeidet til Redd Barna i Etiopia
Studie 1/2005	En studie om virkningene av arbeidet til norske frivillige organisasjoner - FORUT på Sri Lanka og Redd Barna i Etiopia: Styrking av sivilt samfunn
Rapport 1/2005	Evaluering av Norads stipendprogram
Rapport 2/2005	Evaluering av Kvinner Kan-programmet på Vest-Balkan
Rapport 3/2005	Likestilling og utvikling – en gjennomgang av evalueringsrapporter 1997-2004
Rapport 4/2005	Evaluering av Rammeavtalen mellom Norge og FNs miljøprogram (UNEP)
Rapport 5/2005	Evaluering av implementeringen av ”Strategi for kvinne- og likestillingsrettet utviklingssamarbeid (1997-2005)”
Rapport	Flergiverevaluering av arbeidet for å fremme unge menneskers reproduktive helse og rettigheter med fokus på UNFPA og IPPF
Rapport	Fellesevaluering av grunntidning i Nepal
Rapport	Studie om internasjonal handel med fisk og matvaresikkerhet
Rapport	Evaluering av International Trade Centre

Evaluering av ordningen med støtte gjennom paraplyorganisasjoner. Eksemplifisert ved støtte til Norsk Misjons Bistandsnemnd og Atlas-alliansen

Rapport 4/2004

Sidetall: 56

ISBN:82-7548-150-3

Gjennomført av:

Statskonsult

Evaluering av:

Ordnningen med støtte gjennom paraplyorganisasjoner¹ - eksemplifisert ved støtte til Norsk misjons bistandsnemnd og Atlas-alliansen. Begge organisasjonene har rammeavtale for prosjektstøtte med Norad.

Formål:

Formålet med evalueringen var å vurdere merverdien som oppnås ved at Norad samarbeider med Bistandsnemnda og Atlas-alliansen fremfor å samarbeide direkte med enkeltorganisasjonene. Videre skulle den vurdere om paraplyorganisasjonene bruker midler fra Norad i henhold til gitte vilkår og kriterier, samt i hvilken grad midlene forvaltes effektivt og også se på hvilken merverdi paraplyorganisasjonene representerer for sine medlemsorganisasjoner.

Funn:

Evalueringen fant at ordningen er et viktig virkemiddel for å sikre kvaliteten i utviklingssamarbeidet mellom frivillige organisasjoner og deres partnere i utviklingsland. Den bidrar til at prosjektene forholder seg til de mål og prinsipper som er satt for norsk utviklingspolitikk. Paraplyorganisasjonene, spesielt Bistandsnemnda, bidrar til å kvalitetssikre prosjektene gjennom erfaringsdeling og bedre systemer for oppfølging og kontroll enn det hver enkelt organisasjon kunne forventes å ha gjort. I sin forvaltning og dialog med paraplyorganisasjonene utnytter imidlertid ikke Norad fullt ut den merverdi som deres bidrag til kvalitetssikring og oppfølging representerer.

Evalueringens anbefalinger:

Evalueringen anbefaler at støtten bør videreutvikles, basert på følgende anbefalinger:

Norad bør:

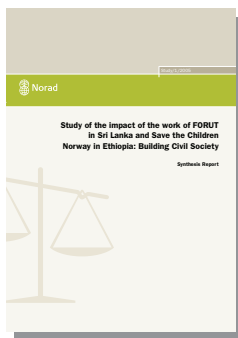
- Forenkle og effektivisere behandlingsprosedyrene basert på paraplyorganisasjonens kvalitetssikringssystem og forlenge tidsfristene med en måned.
- Overholde tidsfristene angitt i Norads forvaltningskalender.
- Sikre bedre kontinuiteten blant saksbehandlere med ansvar for forvaltning av støtte til organisasjonene.
- Utnytte den kunnskapsbase som medlemsorganisasjonene utgjør gjennom jevnlig møter med paraplyorganisasjonene.
- Utnytte organisasjonenes evalueringer bedre. Databasen på Norads nettsider vil gi ny og god tilgjengelighet til evalueringsrapportene, men er ikke et tilstrekkelig virkemiddel.
- Erfaringene fra evalueringer bør være et grunnlag for eventuelle nye samarbeidsavtaler og for diskusjonene mellom Norad og organisasjonene.
- Oppsummere jevnlig erfaringene med bruk av frivillige organisasjoner som kanal i utviklingssamarbeidet, for eksempel dokumentert i en årlig rapport hvor ordningen med paraplyorganisasjoner kan være ett tema.

Paraplyorganisasjonene bør på sin side synliggjøre sin rolle som kvalitetssikrer for medlemsorganisasjoner, stimulere til mer samarbeid og samhandling mellom medlemsorganisasjonene og utarbeide en plan for hvordan organisasjonene kan dra større nytte av å være medlem i en paraplyorganisasjon.

¹ En paraplyorganisasjon er en sammenslutning av frivillige organisasjoner med felles sekretariat.

Oppfølging:

Rapportens anbefalinger knyttet til Norads oppfølging er blitt grundig vurdert i sammenheng med gjennomgangen i 2005 av erfaringene med forvaltningen av rammeavtalene med norske frivillige organisasjoner. Prosessen ble videreført i 2006 bl.a. gjennom innspill til det såkalte Rattsø-utvalget og i forbindelse med arbeidet med en ny Norad-strategi. Paraplyorganisasjonene har pekt på at evalueringen bidro til å tydeliggjøre deres komparative fortrinn og belyse muligheter for mer samarbeid på tvers, både mellom de to paraplyorganisasjonene og internt mellom medlemsorganisasjonene, og at dette har gitt grunnlag for oppfølging internt i organisasjonene.

Studie om virkningene av arbeidet til norske frivillige organisasjoner – FORUT på Sri Lanka og Redd Barna i Etiopia: Styrking av sivilt samfunn

Rapport 1/2005

Sidetall: 57

ISBN:82-7548-155-4

Gjennomført av:

Norsk institutt for
by- og regionforskning
(NIBR)

Studie av:

Samfunnsmessige virkninger av arbeidet til FORUT på Sri Lanka og Redd Barna i Etiopia.

Formål:

Studien skulle vurdere om de to norske organisasjonene bidro til å oppfylle målene for norsk bistand slik disse kommer til uttrykk i retningslinjene for tilskudd til norske og internasjonale frivillige aktørers humanitære bistands- og utviklingssamarbeid. Studien fokuserte på om organisasjonene bidro til å styrke det sivile samfunn. Den skulle komme med innspill til et mulig rapporteringssystem om samfunnsmessige virkninger av arbeidet til norske frivillige organisasjoner.

Funn:

Organisasjonenes innsats for å styrke lokal kapasitet har i stor grad vært rettet mot å bygge administrativ kapasitet i partnerorganisasjonene. Den har i mindre grad fokusert på å bygge kompetanse som kan bidra til endringsprosesser og styrking av sivile samfunnsaktører (*empowerment*). Organisasjonene har likevel, bl.a. gjennom samarbeid med offentlige organer på prosjekter og programmer, påvirket bevissthet omkring styresett i offentlige instanser i positiv retning.

Studien peker på hvor vanskelig det kan være å nå målene fastsatt i retningslinjene for tilskudd til frivillige organisasjoner i det praktiske arbeidet i felt. På landnivå etterspørres gjerne støtte til utbygging av tjenester (*service delivery*) fremfor støtte til prosesser og tiltak som sikter mot å skape endringsprosesser. Forvaltningens retningslinjer kan medvirke til givestyling av prosjekter som ikke nødvendigvis samsvarer med prioriteringer på landnivå. På den annen side erkjennes behovet for å utfordre maktforhold som undergraver rettighetsarbeid og mer deltakende utviklingsprosesser. Disse utfordringene er redegjort for særlig i Sri Lanka-rapporten.

Organisasjonenes rapportering til Norad har for det meste vært fokusert på aktivitetsnivå og på dokumentasjon av mer kortsiktige resultater. Studien vurderer rapporteringsopplegget, med dets fokus på avvik fra planlagte mål, som ufullstendig i forhold til behovet for å fange opp organisasjonenes bidrag til endringsprosesser og styrking av sivile samfunnsaktører.

Evaluerings anbefalinger:

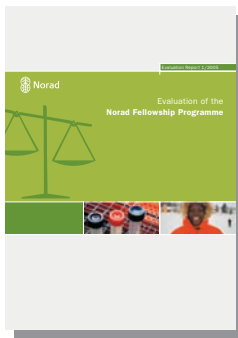
Norske frivillige organisasjoner bør i større grad definere sin rolle, endringsteori og handlingsrom basert på analyse av lokal kontekst. I forhold til lokale partnere og nettverk understrekes viktigheten av å arbeide mer aktivt for en bredere alliansebygging, samt kapasitetsstyrking med vekt på *empowerment* og partneres rolle som endringsaktør.

Bistandsforvaltningen bør justere retningslinjene slik at de kan tilpasses handlingsrom og kontekst. Det bør innledes dialog med organisasjonene om hvordan mål kan realiseres i forhold til det enkelte land. Retningslinjene fokuserer på makronivå, men de fleste organisasjonene opererer på mikronivå. Det bør reflekteres omkring dette "gapet" og retningslinjene bør gjøres til gjenstand for regelmessig gjennomgang.

Det anbefales videre forskning om organisasjonenes rolle og muligheter som endringsaktører, det sivile samfunns rolle i demokratiseringsprosesser og erfaringer fra giversamfunnets rolle i disse prosessene og videreutvikling av *endringsteori* begrepet og implikasjoner for bedre resultatrapportering.

Oppfølging:

Studien er brukt som et innspill til utvalget nedsatt av Utenriksdepartementet for å se nærmere på resultatene av bistanden gjennom frivillige organisasjoner (Rattsø-utvalget). Oppfølgingen fra Norads side vil bl.a. ses i sammenheng med arbeidet til utvalget. Det er tatt initiativ til å støtte noe videre kunnskapsformidling om sentrale funn. FORUT og Redd Barna har uttrykt tilfredshet med læringseffekten av prosessen.

Evaluering av Norads stipendprogram

Rapport 1/2005

Sidetall: 159

ISBN: 82-7548-157-0

Gjennomført av:

Nordic Consulting
Group AS,
i samarbeid med Nuffic,
ledet av Stein Hansen

Evaluering av:

Norads stipendprogram i perioden 1998-2003.

Formål:

Formålet med evalueringen var å analysere stipendprogrammet i forhold til de definerte utviklingsmålene og strategien for forskning og høyere utdanning (1999). Det er første gang det er gjennomført en helhetlig, uavhengig og kritisk studie av virksomheten målt opp mot gjeldende norsk utviklingspolitikk. Senter for Internasjonalisering av høyere utdanning (SIU) er administrativt ansvarlig for gjennomføringen av stipendprogrammet på kontrakt med Norad.

Funn:

Norads stipendprogram (Norad Fellowship Programme, NFP) er med sin førtiårige historie og med sitt brede institusjonelle kontaktnett i Norge blant de mest synlige og tradisjonsrike virksomhetene i Norads historie. Det har til formål å bygge kompetanse i ”strategisk viktige institusjoner i samarbeidslandene” gjennom å tilby utdanning på masternivå ved norske universiteter.

Rapporten hevder at det er vanskelig å si noe om effekten av stipendprogrammer på fattigdomsbekjempelse. Det vises til at i noen land, eksempelvis Bangladesh, har antallet stipendiater gjennom NFP vært så beskjedent at det gir liten mening å snakke om utviklingseffekter. I andre land, som Tanzania, kan det påvises at et langvarig samarbeid om opplæring innen enkelte sektorer (som elektrisitetsforsyning) har gitt effekter.

Sammenlignet med andre giverlands stipendprogrammer er NFP lite. Norske læresteder er fornøyde med det tilbudet NFP utgjør med hensyn til å tiltrekke seg utenlandske studenter. De ønsker seg en utvidelse av virksomheten slik at det kan tilbys PhD- i tillegg til master-utdanning.

NFP har over tid vært utviklet i en akademisk retning på bekostning av en mer yrkesrettet opplæring på øvre nivå, og det blir betegnet som tilbudsrevet. Evalueringen har identifisert et potensial for å utvikle ”sandwich”-modellen, dvs. et opplegg for å kombinere teoretisk eller utstyrsintensiv opplæring i Norge med studier ved læresteder i sør.

Evalueringens anbefalinger:

Evalueringen foreslår å videreføre programmet, men med en ny innretning innenfor endrede rammer. Det er behov for å øke utviklingsrelevansen av NFP gjennom valg av emner i studiene og ved lokaliseringen av dem. NFP bør gjøres mer etterspørselsbasert, arbeidsgiverne må mer med i utvelgelsen og studier må i større grad utvikles i samarbeidslandene. Norad har en utfordring mht. å klargjøre mål og utviklingskriterier og å gi oppmerksomhet til et ”høyere” nivå (dvs. i retning av prinsipper og politisk styring). Videre bør en utvidelse av programmet vurderes til å omfatte PhD-nivået. Dessuten bør antall brukerland, sektorer og kurs sterkt begrenses.

Oppfølging:

Evalueringen ble presentert på et bredt anlagt seminar med deltakelse fra universitets- og høyskolemiljøet, og fra forvaltningsapparatet på utviklings- og utdanningssiden. Utenriksdepartementet besluttet at selv om det legges opp til en geografisk konsentrasjon av programmet, er det ønskelig at man sikrer tilstrekkelig fleksibilitet, slik at man i særskilte tilfeller også kan tilby et opplegg til kandidater fra land i krig og konflikt, eller fra land hvor det er spesielle utenrikspolitiske hensyn som taler for at man gir et slikt tilbud. For å styrke relevansen og det lokale eierskap skal programmet også legges om med større vekt på samarbeid med institusjoner i sør.

Evaluering av Kvinner Kan-programmet på Vest-Balkan

Rapport 2/2005

Sidetall: 85

ISBN: 82-7548-1619

Gjennomført av:

Norsk institutt for
by- og regionforskning
(NIBR)
v/ Sigrid Skålnes og
Jørn Holm-Hansen

Evaluering av:

Kvinner Kan-programmet på Vest-Balkan i perioden 2001-2003.

Formål:

Formålet med evalueringen var å vurdere i hvilken grad Kvinner Kan-programmet hadde oppnådd sine kortsiktige og langsiktige målsetninger. Evalueringen skulle i følge mandatet også bidra med anbefalinger for eventuelle justeringer av programmet, samt vurdere hvorvidt programmet hadde lærdommer som kunne brukes i andre land preget av post-konflikt. Brukerne av evalueringens resultater skulle være både Utenriksdepartementet (UD), Norsk Folkehjelp og Arbeiderpartiets kvinnenettverk.

Funn:

UD har i perioden 2001 til 2003 gitt omtrent NOK 9 millioner i støtte til Kvinner Kan-programmet på Vest-Balkan. Dette programmet består i hovedsak av seminarer som er rettet mot kvinner, og målsettingen er å skape bevissthet i forhold til kjønnsforskjeller i samfunnet samt å bygge kompetanse blant målgruppen for å kunne endre disse forskjellene. Seminarene blir holdt i regi av Norsk Folkehjelp i samarbeid med Norsk Arbeiderpartis kvinnenettverk og lokale samarbeidsorganisasjoner.

Rapporten konkluderer med at programmet totalt sett er velfungerende. Nærmere 8 000 personer har deltatt på seminarer hvor de har fått økt sine kunnskaper og sin motivasjon. Programmet har dessuten bidratt til å styrke en rekke kvinneorganisasjoner og dermed likestillingsarbeidet i sin allmennhet. Ut fra dette hevder konsulent at programmet på lengre sikt vil kunne oppnå målet om at kvinner får innflytelse i det offentlige og politiske liv.

Videre konkluderes det med at kvaliteten på seminarer har vært høy. Man har oppnådd høy grad av institusjonell bærekraft, i og med at samarbeidsorganisasjonene har utviklet det nødvendige apparatet for å gjennomføre seminarer selv. Seminarer ser dessuten ut til å ha en forsonende virkning i denne regionen som er preget av post-konflikt. Programmet er imidlertid fortsatt avhengig av ekstern finansiell støtte.

Evalueringens anbefalinger:

Til tross for de positive konklusjonene ovenfor, kommer rapporten med en rekke anbefalinger. Det bør blant annet utarbeides en strategi hvor man analyserer mulighetene for lokale finansieringskilder. Konsulentene mener at begge de norske partene på sikt bør trekke seg ut av det direkte samarbeidet, ettersom de lokale samarbeidsorganisasjonene etter hvert har blitt i stand til å gjennomføre seminarer selv. Seminarer bør dessuten være mindre kompakte og heller skape rom for mer diskusjon blant deltakerne. Menn bør også i større grad få delta på seminarer. Seminarer bør dessuten gå over til å fokusere mer på politiske saker som fødselspermisjon og likelønn. I tillegg bør det legges større vekt på de lokale tiltakene som skal følge etter seminarer fordi deltakerne bør prøve å sette sin nye lærdom ut i livet. Likeledes anbefales det å opprettholde det regionale nettverket på Vest-Balkan, og dette bør koordineres av Norsk Folkehjelp. Det anbefales dessuten at indikatorene for programmet endres for bedre å kunne måle måloppnåelsen.

Oppfølging:

Resultatene fra evalueringen ble presentert på en regional konferanse i Pristina 23.-25. september 2005, med deltakelse fra UD, Folkehjelpen, Kvinnenettverket og ulike samarbeidsorganisasjoner i regionen. Et oppfølgingsnotat ble sendt til politisk ledelse i slutten av 2005. Med utgangspunkt i evalueringen har dessuten seksjon for Vest-Balkan i UD hatt et oppfølgingsmøte med Folkehjelpen og Kvinnenettverket angående videreføringen av programmet.

Likestilling og utvikling – en gjennomgang av evalueringsrapporter 1997–2004

Rapport 3/2005

Sidetall: 41

ISBN: 82-7548-160-0

Gjennomført av:

Nordic Consulting
Group (NCG)
v/Janne Lexow og
Stein Hansen

Evaluering av:

Kjønnsperspektivet i evalueringsrapporter i perioden 1997-2004.

Formål:

Denne studien ble bestilt i forbindelse med den mer omfattende evalueringen av kvinne- og likestillingsstrategien (se Evalueringsrapport 5/2005). Hensikten med studien var å gi en oversikt over hvordan kjønnsperspektivet er integrert i ulike deler av evalueringsprosessen, samt hvordan kjønns- perspektivet er reflektert i et utvalg prosjekter og programmer som tidligere har blitt evaluert. Selv om de aktuelle funnene gjelder kjønnsdimensjonen, kan disse antas å gjelde andre tverrgående temaer innen norsk bistand.

Funn:

Rapportens hovedkonklusjon er at kjønnsperspektivet ikke har vært sentralt i de evalueringene som har vært gjennomført i den gjeldende perioden. Til tross for at likestilling har vært et erklært satsnings- område innen norsk bistand, viser det seg at kjønnsperspektivet generelt sett har blitt viet lite oppmerk- som både i designet av evalueringene, samt som tema i evalueringsrapportene. Dette kan i følge kon- sulentene bero på en tendens til å usynliggjøre kvinner og likestilling i løpet av evalueringsprosessen. Konsulentene peker videre på grunnleggende svakheter i planleggingsfasen av prosjektene, i og med at kjønnsperspektivet ikke integreres allerede fra prosjektets begynnelse.

Evalueringsens anbefalinger:

De mer konkrete anbefalingene i studien går primært på utformingen av mandatet for evalueringer, og konsulentene tilrår at Norad tydeliggjør hva som forventes i forhold til et kjønnsperspektiv. Videre bør man involvere eksterne eksperter innen kjønnsproblematikk i selve utformingen av mandatet. Dersom en evaluering skal ha et eksplisitt fokus på kvinner og likestilling, må Evalueringsavdelingen sørge for at dette reflekteres gjennom hele evalueringsprosessen.

Oppfølging:

Som ledd i oppfølgingen av denne studien, ble rapportens konklusjoner og anbefalinger gjenstand for et seminar i Evalueringsavdelingen. Avdeling for Metode og Resultatoppfølging (AMOR) deltok også på seminaret siden studien viser til svakheter ved prosjektskyklusen. Videre har rapporten fungert som et bidrag til den mer omfattende evalueringen av kvinne- og likestillingsstrategien.

Evaluering av Rammeavtalen mellom Norge og FNs miljøprogram (UNEP)

Rapport 4/2005

Sidetail: 71

ISBN: 82-7548-163-5

Gjennomført av:

Nordic Consulting
Group (NCG)

v/ Stein Hansen og
Mike Fergus

Evaluering av:

Erfaringene med rammeavtalen mellom Norge og UNEP i perioden 2002-2005.

Formål:

Evalueringen var ledd i arbeidet med å fornye tidligere rammeavtale og med å harmonisere Norges avtaler med FN-organisasjoner generelt. Formålet var for det første å dokumentere og vurdere hvordan partnerskapet hadde fungert under den nåværende rammeavtalen, identifisere sterke og svake sider og gi råd om forbedringer. Hovedformålet var imidlertid å bruke erfaringsdataene til å analysere og vurdere de viktigste strategiske alternativene i den nye rammeavtalen. Et tredje formål var å etablere et grunnlag (baseline) for framtidige vurderinger av UNEPs virksomhet og resultater.

Funn:

Norge har de siste fem årene gitt til sammen om lag NOK 300 millioner i støtte til UNEP. Det viktigste styringsverktøyet har vært en rammeavtale og årlige samrådsmøter.

NCGs hovedkonklusjoner er:

- UNEP har stor tiltro til bevisstgjøring og styrking av institusjoner som instrument for å få til varige endringer. Men autoritet og påvirkningsmulighet hos mottakerinstitusjonene kan i virkeligheten være svak.
- Det er vanskelig å fokusere virksomheten og evaluere resultat av innsatsen på grunn av et meget stort mangfold av tiltak og formål som en sikter på å oppnå.
- Overvåkning og dokumentasjon av resultatene er omtrent umulig uten å ha klarlagt utgangssituasjonen og etablert indikatorer for hva en ønsker å oppnå.
- Mange prosjekt har kompliserte institusjonelle ordninger slik at det er vanskelig å identifisere effektene av den norske støtten.

Evalueringens anbefalinger:

NCG påpeker at den nye avtalen bør ha sterkere fokus på strategisk viktige områder hvor UNEP har sin komparative styrke, og anbefaler etablering av et eget trust fund som skal støtte opp under UNEPs arbeidsprogram. Berørte parter, og Evalueringsavdelingen i Norad, er enige i denne og andre anbefalinger i rapporten.

Oppfølging:

NCG påpeker klare mangler når det gjelder UNEP's system for kvalitetssikring og resultatrapportering. Selv om den nye rammeavtalen har bestemmelser på disse områdene vil det være en viktig utfordring å følge opp UNEPs arbeide på disse feltene. Evalueringsavdelingen tilrår derfor at det høsten 2006 blir foretatt en gjennomgang av UNEPs nye rapporter og rapporteringssystem, samt en oppfølgende evaluering om 3-5 år.

Et oppfølgingsnotat med Evalueringsavdelingens tilrådinger ble sendt til politisk ledelse i slutten av 2005. Seksjon for miljø og bærekraftig utvikling i UD har sendt sine kommentarer på tilrådingene til politisk ledelse, og de konkluderer med at tilrådingene tas til følge.

Evaluering av ”Strategi for kvinne- og likestillingsrettet utviklingssamarbeid (1997–2005)”

Rapport 5/2005

Sidetall: 79

ISBN: 82-7548-168-6

Gjennomført av:

Norsk institutt for
by- og regionforskning
(NIBR) med partnere;
ledet av Berit Aasen

Evaluering av:

Implementeringen av kvinne- og likestillingsstrategien i perioden 1997-2005.

Formål:

Hensikten med evalueringen var todelt. For det første skulle evalueringen tilveiebringe kunnskap om sentrale aspekter forbundet med implementeringen av strategien, d.v.s. en vurdering av tilgjengelig kapasitet, verktøy og opplæring. For det andre skulle evalueringen bidra til læring omkring Norges samhandling med sine samarbeidsland for å fremme likestilling.

Funn:

Rapporten konkluderer med at kvinner og likestilling fortsatt har en relativt fremtredende plass på policy-nivå i norsk utviklingssamarbeid. Hovedutfordringen er imidlertid å sette de erklærte målene ut i livet. Det er evalueringsteamets oppfatning at det ikke finnes tilstrekkelig kapasitet verken i Utenriksdepartementet eller Norad for å kunne implementere kvinne- og likestillingsstrategien. Foruten en håndbok og en del opplæring som ble tilbudt på slutten av 90-tallet, finnes det ingen andre verktøy eller metoder for hvordan likestilling kan operasjonaliseres som et tverrgående tema. Videre er rapporteringssystemet på dette området svakt.

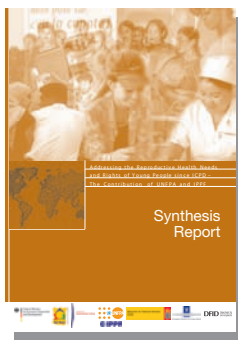
Evalueringsteamet peker på behovet for å diskutere hvordan Norge kan fremme likestillingsperspektivet i de nye bistandsformene som budsjettstøtte. Dialogen med de norske samarbeidslandene har de senere årene dreid seg primært om makroøkonomiske forhold, hvor likestillingsperspektivet har vært fraværende. På landnivå vises det til at Norges støtte til kvinnesekretariat i statsforvaltningen har bidratt til en styrking av kvinners stilling i samfunnet. Ellers har støtten via frivillige organisasjoner hatt en positiv virkning.

Evalueringens anbefalinger:

Rapportens funn og anbefalinger er ment å bidra til den planlagte revideringen av kvinne- og likestillingsstrategien. I rapporten presenteres en rekke forslag til hvordan den reviderte strategien bedre kan tilpasses den nye bistandsstrukturen. Det gis dessuten innspill til konkrete tiltak for å forbedre den institusjonelle kapasiteten samt innsatser på landnivå.

Oppfølging:

Resultatene fra evalueringen ble lagt frem på et åpent heldagsseminar den 19. januar 2006, som et ledd i en høringsrunde blant berørte parter. Evalueringsavdelingen ba dessuten alle avdelinger i UD og Norad, samt alle bistandsambassader, om deres synspunkter på evalueringen. I tillegg til funnene og anbefalingene i selve evalueringen, utgjorde disse innspillene et grunnlag for Evalueringsavdelingens oppfølgingsnotat til politisk ledelse.

Flergiverevaluering av arbeidet for å fremme unge menneskers reproduktive helse og rettigheter med fokus på innsatsen til UNFPA og IPPF

Gjennomført av:

Et internasjonalt konsortium sammensatt av Options Consultancy Services (Storbritannia), Euro Health Group (Danmark) og Heidelberg Universitetet (Tyskland).

Flergiverevaluering av:

Arbeidet for å fremme unge menneskers reproduktive helse og rettigheter med fokus på innsatsen til FN's befolkningsprogram UNFPA og Den internasjonale føderasjonen for familieplanlegging (IPPF). Organisasjonene vurderes på bakgrunn av handlingsprogrammet fra Den internasjonale konferansen om befolkning og utvikling (ICPD) i Kairo i 1994. Evalueringen omfatter en synteserapport og seks land-rapporter (Bangladesh, Burkina Faso, Egypt, Nicaragua, Tanzania og Vietnam). Den er finansiert av Tyskland, Nederland, Danmark, Storbritannia og Norge.

Formål:

Dokumentere hvordan handlingsprogrammet fra Kairo følges opp av de to organisasjonene på området ungdommers reproduktive helse og rettigheter og fremskaffe kunnskap om god bistand på dette feltet.

Funn:

Evalueringen fremstår som forholdsvis negativ hva gjelder UNFPAs og IPPFs arbeid for ungdommers reproduktiv helse og rettigheter. Mange av tjenestene som organisasjonene støtter er sentrert rundt familieplanlegging og er lite tilpasset unge menneskers ulike behov. Tjenestetilbudet til ungdommer bør integreres, men det bør tilbys særskilte tjenester, tilpasset deres behov. Kommunikasjon og koordinering mellom UNFPA og IPPF på landnivå er utilstrekkelig. Både UNFPA og IPPF har likevel gjennomgått store endringer som følge av ICPDs handlingsprogram og særlig i forhold til bevisstgjøring (advocacy) er fokus utvidet til å også omfatte ungdommers behov.

Forhold som påvirker unge menneskers risikobetraktninger, holdninger og seksuelle atferd får ikke den nødvendige oppmerksomheten i organisasjonene. Til tross for at ICPDs handlingsprogram understreker en helhetlig tilnærming, har de ikke maktet å bygge et bredt partnerskap som favner utover helse- og utdanningssektoren. Oppfølgings- og evalueringssystemene i organisasjonene vurderes som svake, bl.a. p.g.a. manglende oppmerksomhet om kvalitet i tjenesteyting. De bør i større grad dokumentere kunnskap om tilnærminger som gir god bistand på feltet.

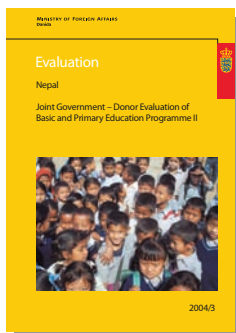
Det understrekes at evalueringen har en del metodiske svakheter som det gjør det problematisk å generalisere enkelte av funnene.

Evalueringens anbefalinger:

UNFPA og IPPF-tilknyttede foreninger har viktige roller som vaktbikkjer på landnivå i å påse at reproduktiv helse og rettigheter ivaretas, men deres rolle bør styrkes. UNFPA og IPPF bør arbeide mer strategisk i forhold til de ulike behov unge mennesker har. De bør styrke arbeidet med å mobilisere politisk støtte for tjenester tilpasset ungdommers behov og utvikle bedre informasjons- og kommunikasjonsstrategier for atferdsendring. UNFPA bør inneha en ledende policy-rolle på feltet og gjøres i stand til å bidra mer aktivt til at ungdommers behov knyttet til reproduktive helse blir tilfredsstillende ivare tatt i nasjonale fattigdomsstrategier, sektorprogrammer og reformer, og UNFPA og IPPF bør samarbeide tettere. Oppfølgings- og evalueringssystemene i organisasjonene bør styrkes. Det er behov for å etablere og videreutvikle indikatorer for ungdommers reproduktive og seksuelle helse og mer informasjon om brukerne av reproduktive helsetjenester.

Oppfølging:

Fra norsk side følges evalueringen opp innenfor rammen av norsk utviklingsstrategi for barn og ungdom i sør, lansert i februar 2005 og i policy-dialogen med UNFPA og IPPF. UNFPAs og IPPFs aktive deltakelse i evalueringprosessen synes å ha bidratt til positiv bevisstgjøring og læring i organisasjonene.

Fellesevaluering av grunntdanning i Nepal

Gjennomført av:

Et konsortium av COWI,
Goss Cilroy og ODC,
ledet av Ted Freeman

Flergiverevaluering av:

Program for grunntdanning i Nepal, kalt Basic and Primary Education Programme II (BPEP II).

Formål:

Bakgrunnen for evalueringen var behovet for å analysere erfaringene med utdanningsstøtte til Nepal i perioden 1999-2004.

Både det nepalesiske utdanningsdepartementet og flere givere deltok, med danskene som ledende aktør. Norge bidro finansielt med omtrent en tredjedel av kostnadene.

Funn:

Hovedkonklusjonene var at programmet har bidratt til å bedre tilgangen på grunntdanning. Målt opp mot andre store programmer globalt, kan programmet vise til sammenlignbare resultater. Viktige unntak finnes imidlertid: programmet skårer svakere med hensyn til å nå ut til ekskluderte grupper som jenter, etniske minoriteter og de fattigste. Bedring i lærerkvalitet og læring har bare vist ubetydelige resultater. I så måte er programmet på linje med andre store programmer for grunntdanning internasjonalt. Programmet kan vise til noen viktige resultater når det gjelder institusjonell kapasitetsutvikling. Visse unntak finnes imidlertid (lærerutdanning, manglende desentralisering av myndighet). Det er oppnådd noen positive resultater på feltet giverkoordinering og lokalt eierskap. På den annen side er det også påvist en sterk giversynlighet og tilsvarende motvilje hos noen sentrale givere til å redusere sin innflytelse.

Evaluerings anbefalinger:

Rapporten opererer med to sett av anbefalinger - strategiske og detaljerte.

I de strategiske anbefalingene understrekes det at myndighetene må intensivere sine bestrebelser på å øke adgangen til grunntdanning, spesielt med hensyn til de grupper som er falt utenfor det vanlige systemet. Videre bør eksisterende insentiver til å fremme jenters deltakelse gjennomgås kritisk. Det må også utvikles strategier for å overkomme eksisterende barrierer mot jenters utdanning. Programaktivitetene må rettes mer direkte mot aksen lærer – elev. Trenden til å overlate mer av kontroll og beslutninger til myndighetene må akselereres, noe som forutsetter mer tilbakeholdenhet hos givere. I tillegg fremmes anbefalinger om å utvikle et system av ”pilotinitiativ” og større fleksibilitet med hensyn til de utfordringene som sikkerhetssituasjonen i Nepal innebærer.

De detaljerte anbefalingene omfatter en rekke forslag for å utvikle programmet, herunder et opplegg for å forbedre driften av skolene, retningslinjer for budsjettstyring og tildeling av midler, og involvering av frivillige organisasjoner.

Oppfølging:

I et notat til politisk ledelse anbefaler Evalueringsavdelingen at evalueringen bør utgjøre et grunnlagsdokument for den løpende dialogen mellom Norge og myndighetene i oppfølgingen av norsk støtte til sektoren. Videre anbefaler Evalueringsavdelingen at ambassadene og fagmiljøet vier oppmerksomhet til påpekingen av behovene for å koordinere faglig bistand bedre og for å integrere komponenten mer i sektortilnærmingen.

Studie om internasjonal handel med fisk og matvaresikkerhet

Gjennomført av:

John Kurien,
Centre for Development
Studies, Trivandrum,
India

Flergiverevaluering av:

Internasjonal handel med fisk.

Utenriksdepartementet inngikk i september 2002 en avtale med FAO om at organisasjonen i egenskap av konsulent skulle gjennomføre en studie av virkningene av internasjonal handel med fisk for matvaresikkerheten, og da særlig i utviklingsland.

Formål:

Studien skulle undersøke både positive og negative virkninger av internasjonal handel med fisk for nasjonal og lokal matvaretilgang, sysselsetting, inntektsskaping, inntekstfordeling og valutainntjening. De ulike virkningene skulle bli analysert med henblikk på hvordan kvinner og menn kan bli påvirket på forskjellig måte.

Funn:

Utviklingslands nettoinntekter fra internasjonal handel med fisk har steget fra USD 3,7 milliarder i 1980 til USD 18 milliarder i 2000. Dette er mer enn nettoeksporten av kaffe, bananer, ris og te regnet samlet. Ulike fiskeprodukter varierer sterkt i smak og pris, men deres næringsinnhold er forholdsvis likt. Det kan derfor i ernæringsmessig sammenheng være fornuftig å eksportere luksusfisk og benytte en del av betalingen til å importere billig fisk for massekonsum.

Selv om bildet er komplisert, gir rapporten et inntrykk av at internasjonal handel med fisk har hatt flere positive enn negative virkninger for matvaresituasjonen i utviklingsland. Det konkluderes med at for å oppnå matvaresikkerhet for alle må man lede utviklingen. Bare en oppmerksom orkestrering av de vidt forskjellige interesser hos de sosiale aktører kan realisere en slik målsetting. Man bør prioritere utformingen av en nasjonal politikk, og internasjonale tiltak vil være nødvendige i tillegg. Tiltak bør treffes for å sikre fiskere en større andel av den betaling som konsumenter til sist gir for fiskeproduktene.

Evaluerings anbefalinger:

I studien anbefales det blant annet at fiskeressursene må beskyttes ved at man legger større vekt på lokalt samarbeid i kystbefolkningen når det gjelder vern av ressursene. Videre bør en større andel av inntektene i handelskjeden for fisk gå til de første leddene. Dessuten bør småskalafiske anerkjennes som en viktig forsyningskilde for mat. For å oppnå en bærekraftig internasjonal handel må man videre gjøre den mer menneskesentrert, og det bør på det globale plan bli utformet en "Code of Conduct for Responsible Fish Trade".

Oppfølging:

Studien ble drøftet på et internasjonalt symposium i Bergen 7- 8. oktober 2004 med deltakelse fra blant annet FAO, norske fiskeri- og utviklingssakkyndige og representanter for fiskeriforvaltningene i flere utviklingsland. Norad og Fiskerifaglig forum for utviklingssamarbeid var vertskap.

Studien har vært bredt distribuert i fiskeri- og ernæringsfaglige miljøer, og ventes å bli en premissleverandør for fremtidig policy-analyse på feltet. Fiskerikommisjonen i FAO har dessuten uttrykt ønske om flere lignende studier, for eksempel rettet mot likestillingsspørsmål eller småskalafiske.

Evaluering av International Trade Centre

Gjennomført av:

DMI Associates
i samarbeid med
Ticon DCA,
Copenhagen DC og
ACE-Global

Flergiverevaluering av:

FN-organet International Trade Centre (ITC).

En danskledet flergiverevaluering av ITC, der Norge engasjerte seg primært finansielt.

Formål:

ITC ble etablert som en del av GATT-sekretariatet i 1964, og ble i 1968 innlemmet som et eget organ innen GATT og FN. I 1973 ble ITCs mandat som FNs primære organ innen eksportfremming bekreftet. Dette er den første omfattende eksterne evalueringen av organisasjonens relevans, utførelse og kapasitet.

Funn:

Rapporten konkluderer med at det er en klar arbeidsdeling mellom ITC og moderorganisasjonene UNCTAD og WTO når det gjelder faglig rådgivning innen handel. ITCs komparative fortrinn hviler på dets faglige ekspertise innen handel, dets erfaring med nettverk, og gründer-tilnærming. ITC vektlegger globale og generiske produkter som et strategisk svar på knappe ressurser. Disse produktene er imidlertid lite synlige på landnivå og effektene blir dermed vanskelige å måle. I forhold til DACs evalueringskriterier anser ITCs partnere at ITCs produkter har høy relevans og kostnadseffektivitet. Måloppnåelsen når det gjelder resultater varierer imidlertid for de ulike produktene og de landspesifikke prosjektene. Virkningene av tiltakene avhenger av de handelsstøttende institusjoners kapasitet til å ta inn over seg og omforme produktene til resultater for de endelige brukerforetakene. Til slutt avhenger prosjektene bærekraft av hvorvidt brukerforetakene har fått forsterket sin kapasitet eller hvorvidt de handelsstøttende institusjonene fortsetter å bidra med sine tjenester når de slutter å motta finansiering, og dette er i mange tilfeller vanskelig å påvise.

Styringsrammeverket for ITC har over tid blitt svekket og fragmentert, og den overordnede styringsstrukturen mangler i viktige henseende. Videre mangler ITC en formell prosess for oppfølging av prosjekter, og indikatorer brukes ikke som grunnlag for et strukturert oppfølgingssystem.

Evalueringens anbefalinger:

Rapporten foreslår blant annet endringer i favør av større giverharmonisering, bedret styringsstruktur, justeringer på den operative siden og en sterkere innretning mot landnivået. Både i givermiljøet og i organisasjonen bør det med andre ord tas en grundig diskusjon om en mulig vesentlig omlegging av organisasjonens arbeidsmåter og oppgaver.

Oppfølging:

På bakgrunn av anbefalingene hadde ITC laget et opplegg for "management response" som syntes uforpliktende og lite konkret. ITC bør derfor lage en mer operativ handlingsplan som grunnlag for dialog og oppfølging med givere og mottakere i Joint Assistance Group, hvor Utenriksdepartementet er medlem. Det er en utfordring for ITCs ledelse og partnerne å definere en aktiv bruk av rapporten og denne handlingsplanen.

Pågående evalueringer

Pågående evalueringer per 31. desember 2005:

Egeninitierte

- Evaluering av Kunnskapsdepartementets samarbeid på utdanningssektoren i Zambia og Nepal
- Evaluering av Fredskorpset
- Evaluering av petroleumsrelatert bistand
- Evaluering av energirelatert bistand

Fellesevalueringer

- Generell budsjettstøtte
- Utfasingsstrategier
- Utvikling av veileder for evaluering av konfliktforebyggende og fredsbyggende aktiviteter
- Gjennomgang av UNICEF's evalueringsfunksjon

Under partnerskap med Verdensbanken

- Evaluation of ten years of World Bank Action in Transport
- Evaluation of World Bank Support to Regional Programs
- Evaluation of World Bank Support for Client Training Evaluation of World Bank Support for Middle Income Countries
- Evaluation of World Bank Trade Assistance
- Evaluation of World Bank Support to Low Income Countries Under Stress (LICUS)

Under partnerskap med UNDP

- Evaluation of the effectiveness of UNDP's support to post-conflict countries
- Evaluation of the impact of the Tsunami response on local and regional capacities
- Evaluation of gender mainstreaming in UNDP